

Uppsala universitet
Institutionen för nordiska språk
Runråd 103
Torsdagen den 28 maj 2020, kl. 16.15–18.00
<https://uu-se.zoom.us/j/63512454397>

Magnus Källström
Runverket, Riksantikvarieämbetet
magnus.kallstrom@raa.se

Några runben att bita i

Till tolkningen av Sl 53, Sl 70, Sl 74 och Sl 83 från kvarteret Professorn i Sigtuna

1. Sl 53 Kv. Professorn 4 (U NOR1997;29F)

Runristat revben påträffat 1996. Preliminär datering till 1100-talet.

Inskrift enligt Gustavson:

rifbintrr---...

5 10

Rifbæinn (Rifbēn) ...

»Revben ...»

Vid runa 11 finns spår av en **ǫ**-bistav till vänster, men runan bör även ha kunnat vara **o**. Av runorna 12–13 återstår endast de nedre delarna av huvudstavarna.

2. SI 70 Kv. Professorn 2 (opubl.)

Runristat ben påträffat 1995. Preliminär datering till 1100-talet.

Inskrift enligt Gustavson:

...-ofðu · gafogsfram...

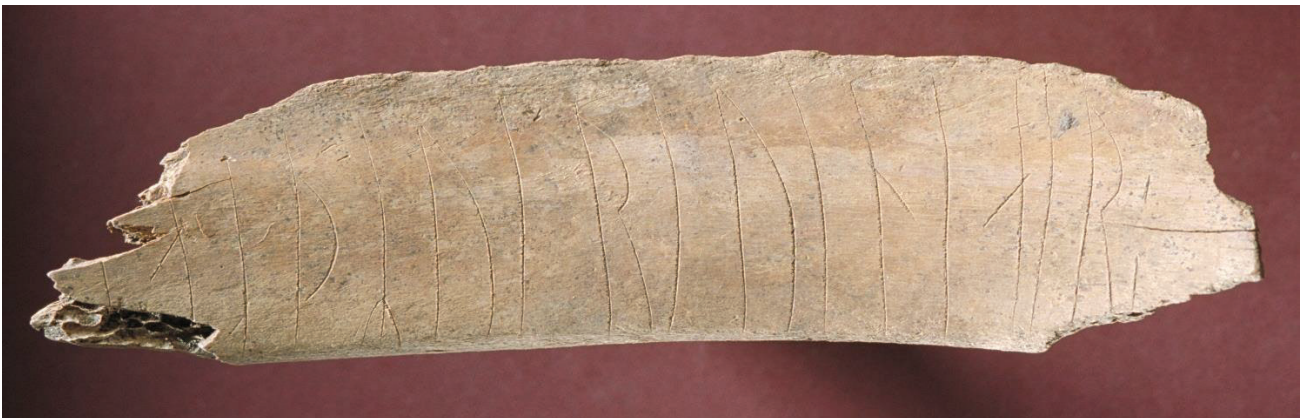
5 10 15

Den första bevarade runan har antingen varit **l** eller **t**. Runorna 4 och 10 är tydligt stungna. Runorna 2 och 9 har formen **þ**. Runa 7 har formen **†**, medan runa 14 endast har bistav till vänster (**†**).

Gustavson har i sitt manus inget förslag till tolkning.

3. SI 74 Kv. Professorn 1 (U NOR2000;25B)

Runristat revben påträffat 1999. Preliminär datering till perioden 1072–1092.

Inskrift enligt Gustavson:

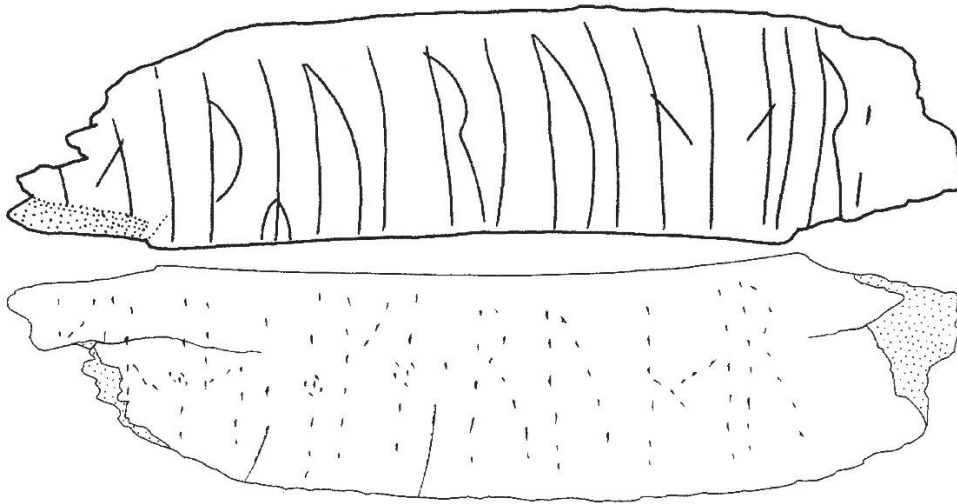
(Sida A:)

...|a|þru|r|u|n|a|r :

5 10 15

[R]āð þū rūnar.

»Tyd du runorna!«

SI 74: Fram- och baksida. Teckning av K. Jonas Nordby. Efter Nordby 2018.

(Sida B:)

...---es : eke · runar

5 10

... *rūnar*.

»... runorna.»

Inskriften på B-sidan består genomgående av runor som har formats med små stick av knivspetsen. Jonas Nordby (*Lønruner. Kryptografi i runeinnskrifter fra vikingtid og middelalder* (2018) s. 397) läser runa 3 som **n** och menar att de två första tecknen antingen ska uppfattas som **k** + en oläslig runa *eller* som en oläslig runa + **t**.

4. SI 83 Kv. Professorn 1 (opubl.)

Runristat revben påträffat år 2000. Preliminär datering till perioden 1065–1085.

(Sida A:)

Inskrift enligt Gustavson:

raþu runar fiilfar-ltfiort-...

5 10 15 20 25

Rāð þū rūnar ...

»Tyd du runorna ...»

Om runa 12 skriver Gustavson: »En punktartad taggig liten fördjupning [...] i anslutning till en spricka omedelbart till vänster om huvudstavens mitt [...] bedöms vara en skada och inte någon avsiktlig stingning. Runan läses som **i**, inte som **e**.» Om runa 17: »En liten vågrät spricka går genom huvudstavens mitt av runa 17. I anslutning till den syns en liten linje snett nedåt vänster som kan vara rester av en ensidig **a**-bistav eller av en stingning.» Av runa 25 »finns en rest [...] i form av ett 1,5 mm långt streck snett uppåt höger. Resten av strecket är borta i benets brottkant. Strecket kan vara spetsen av en bistav i en **a**- eller – mindre troligt – **o**-runa.»

(Sida B:)

ttttlik

Samtliga fotografier på stödpaperet är tagna av Bengt A. Lundberg/[Kulturmiljöbild](#).

Den preliminära utgåvan av *Sigtunas lösforemål* finns här:

<https://www.raa.se/kulturarv/runor-och-runstenar/digitala-sveriges-runinskrifter/sigtunas-losforemal/>

Postseminarium?